

Könyvajánló

Tóth Krisztina: Akvárium

Magvető, 2013.

Tóth Krisztina 1967-ben született Budapesten. Művész család sarja: anyja ötvös, nagyapja grafikus. Végzettsége szerint ő maga is képzőművész: szobrász szakon végzett, hivatásos később hobbi üvegművész. 1998-tól csak az írásnak és írásból él. Előbb verses, később novelláskötetek jelzik munkásságát. Ezidáig egyetlen regénye, az **Akvárium**.

Az ötvenes években vagyunk Budapest egy tipikusan szegény környékén, egy lerobbant, gangos bérházban. Kisemmizettek, nyomorgók, árvák, hajléktalanok, tengődők, megfélemlítettek, filléres albérlők, fogyatékosok élettere ez. Kopottság, lepusztultság, dohszag, penész a jellemző „minőségek”, gyanakvás, árulás, a közös sors miatt mások segítése és/vagy kihasználása a fő cselekvésformák. Ingyenkonyha, kórház, olcsó suszter, borissza kártyapartik, nyomorult munkahelyek a házon kívüli szinterek. Hidrogénszőke álmok: szőkén bizonyosan jobb lesz az élet, mert a magazin-nők is szőkék.

Az árva Verát örökbe fogadja Edit néni és Jóska bácsi. Satnya, fejletlen, kopaszra nyírt fejű, elálló fülű, csúnyácska gyermek ő. Akkoriban sok háborús árvát vittek haza családok, de Vera nem szó szerinti árva. Igazi anyja, Klárimama borzalmas körülmények között él egy pincében, amúgy meg nem normális és rendszeresen lejmolja a szintén szegény örökbefogadó házaspárt. A család tagja még a szellemi fogyatékos Edu, Edit koncentrációs tábor túlélő felnőtt húga is. Edut együgyűsége átsegítette a borzalmakon, és a mostani nehézségeken is.

Szereplőink élnek egyszerű életüket. Olykor tragikus történések: fogyatékosok, rák, ragályok, egyéb betegségek, tetvesség, öngyilkosság, tiltott abortusz, feljelentgetések szedik áldozataikat körükben. Nyomasztó a könyv, a hangulatot remekül visszaadja a borítófotó: lepusztult belsőudvar, pocsolyaszínű zöld szűrőn át nézve. Az akvárium jelkép: Jóska álmodja és valósítja meg azt. Számára az akvárium egy darabka tenger, egy jobb világ ígérete. Hosszú hónapok lázas spórolása és tervezgetése után, a pici halak betelepítésekor azonban holtan rogyik össze. A rosszemlékű akváriumot Klárimama kéri el, de nála - gondozás híján – állott, mocskos, algás posvány lesz a víz, az annyira áhított halak pedig foszladozva emelkednek egymás után élettelenül a felszínére.

„Gazdag?! De hát mi szegények vagyunk! Aki szegény, abból sohase lesz gazdag. Sohase. Legfőljebb csak olyan szegény, akinek van pénze. Gazdag sohase. Ezt Tanuld meg!”

(Edit Verának)

Tóth Krisztina szerencsétlen kisemberekről ír, sokat ironizál de a humor is jellemző stíluselem. Írásai önéletrajzi elemeket tartalmaznak. Az Akvárium-ban maga az örökbefogadás az életrajzi motívum: pár éve ő maga is örökbe fogadott egy kislányt, valamint édesanyja is örökbefogadott gyermek volt. De kérem, olvassák el az író **Vonalkód** c. novelláskötetét (2006) is, amelynek remek 15 története szinte mind személyes vonatkozású.

Mindkét könyv megtalálható könyvtárunk szépirodalmi részlegén vagy könyvajánló standján.

Jó szórakozást kíván:

Sz. Rendes Marianna, könyvtáros

Nyíregyháza, 2017. 05. 02.